

Веб-дизайн. Мова HTML.

За допомогою автоматизованих засобів, які надають у розпорядження користувача служби безкоштовного хостинга, створювати й адмініструвати веб-сайти надзвичайно просто. Крім того, це не потребує особливих знань із веб-дизайну. Однак у такому випадку можливості обмежені. Потрібно опанувати спеціальну мову, призначену для розробки веб-сторінок. Тоді відкриються захоплюючі можливості щодо створення свого власного віртуального світу!

Основною перевагою та особливістю веб-сторінок є те, що інформація, розміщена на них, має вигляд гіпертексту.

Гіпертекст — це текст, у який вбудовані спеціальні коди, що задають форматування тексту, наявність у ньому ілюстрацій, мультимедійних вставок та гіперпосилань.

Ці коди визначені у мові програмування **HTML** (Hyper Text Markup Language — мова гіпертекстової розмітки).

Веб-сторінка фактично є документом у форматі HTML. **Процес вставляння в текст кодів HTML називають розміткою.**

Браузери підтримують мову HTML і під час завантаження веб-сторінки читають наявні у ній коди та виконують задані за їх допомогою операції (форматують текст, вставляють у нього зображення тощо). Таким чином, вигляд сторінки у вікні браузера залежить від того, які коди містяться у її документі.

Коди мови HTML, за допомогою яких розмічають вихідний текст називають **тегами**.

Під час відображення документа в браузері самих тегів не видно, але вони впливають на зовнішній вигляд документа.

Усі теги починаються із символу < і закінчуються символом > — їх називають **кутовими дужками**.

Після відкритої кутової дужки розміщують ключове слово, яке вказує на призначення тегу. Регістр у назвах тегів не має значення, хоча загальнозживаними є великі літери.

Приклади тегів HTML: <TITLE>, <BODY>, <TABLE>, , </CENTER>.

Зазвичай тег впливає на певний фрагмент документа, наприклад на абзац. У таких випадках використовують **пару тегів (відкриваючий і закриваючий)**. Перший із них задає ефект, а другий — припиняє його дію. Закриваючий тег починається із символу / (слеш).

Приклади парних тегів: <HTML></HTML>, , <HEAD></HEAD>, <H3></H3>.

Деякі теги задають разовий ефект у місці своєї появи, тоді закриваючий тег не потрібен. Приклади одинарних тегів:
, <HR>, <BASEFONT>.

Якщо між кутовими дужками помилково вказане ключове слово, яке відсутнє в мові HTML, то весь тег буде проігноровано.

Відкриваючі теги можуть містити атрибути, які впливають на ефект, створюваний тегом.

Атрибути — це додаткові ключові слова, відокремлені від основного ключового слова тегу та один від одного символами пробілу.

Для деяких атрибутів слід задавати значення, яке відділяють від імені атрибута символом =. Значення атрибута беруть у лапки, але в багатьох випадках їх можна і не ставити. Закриваючі теги атрибутів не містять.

Приклади тегів з атрибутами:

<BODY BGCOLOR="yellow" TEXT="red" BACKGROUND="rain.gif">

Для того щоб через деякий час ви або інша людина, яка переглядатиме код HTML, могла краще його зрозуміти, у текст вставляють примітки — **коментарі**. Вони починаються зі спеціального тегу <! - - .Будь-який записаний після нього текст браузер розглядає як коментар і не відображає під час відтворення документа. Закінчують коментар тегом >. Коментар може містити будь-які символи, крім >, а отже, не може включати в себе теги. Коментар можна писати також усередині парного тегу <COMMENT> текст </COMMENT>

HTML-документ складається з основного тексту і тегів розмітки. Фактично це звичайний текстовий файл, для створення і редагування якого можна використати будь-який текстовий редактор, зокрема **Блокнот**.

Зазвичай HTML - документи містяться у файлах із розширенням .htm або .html.

Документ HTML має чітко визначену структуру.

♦ Починається з тегу <HTML> і закінчується відповідним йому тегом </HTML>. Така пара тегів повідомляє браузеру, що це HTML-документ.

♦ Містить два розділи — заголовок і тіла документа (розміщуються саме в такому порядку). Розділ заголовків помічений тегами <HEAD> і </HEAD> та містить інформацію про документ загалом. Зокрема, він повинен містити в собі теги <TITLE> та </TITLE>, між якими розміщено текст, що відобразиться в заголовку вікна браузера.

Сам текст документа міститься в його тілі, яке розташоване між тегами <BODY> та </BODY>.

Документ HTML має структуру:

<HTML>

<HEAD>

<TITLE> Заголовок документа </TITLE>

</HEAD>

<BODY>

Текст, що відображається на екрані

</BODY>

</HTML>

Для того щоб розбити текст на логічні частини, використовують заголовки. Мова HTML підтримує шість рівнів заголовків документів. Вони позначені тегами від <H1>...</H1> до <H6>...</H6>. На екрані ці заголовки відображаються

різними шрифтами. Текст, що міститься всередині тегу заголовка, відобразиться відповідно до його рівня. Найвищий рівень має заголовок H1, найнижчий – H2.

Текст заголовка може бути вирівняний по центру, за правим або лівим краєм – для цього використовують атрибут ALIGN.

Наприклад: `<H2 ALIGN=center \ right \ left>Текст заголовка</H2 >` (символ \ означає можливість вибору між значеннями center, right або left). Або можна використати теги вирівнювання:

`<CENTER> елемент </CENTER>`, `<LEFT> елемент </LEFT>`, `<RIGHT> елемент </RIGHT>`

Для визначення звичайних абзаців у мові HTML використовують теги `<P>` і `</P>`. Текст, розміщений між ними, власне і буде одним абзацом. При цьому слід пам'ятати, що всі «зайві» пропуски між словами і переходи на новий рядок під час відтворення HTML - документа браузер ігнорує. Коли браузер відтворює веб-сторінку, абзаци відділяються один від одного за допомогою відступів.

У разі переходу на новий рядок без створення абзацу використовується одинарний тег `
`.

Розділювачами в тексті можуть також бути горизонтальні лінії, які візуально відділяють різні частини документа, — їх створюють за допомогою одинарного тегу `<HR>`.

Кольори та зображення для всього документа і його тла задають за допомогою тегу `<BODY>`. Він може мати такі атрибути:

`BACKGROUND="шлях до графічного файлу"` – задає картинку для фону;

`BGCOLOR="blue"` – задає колір фону (у цьому разі – блакитний), якщо не використовується картинка як фон;

`TEXT="red"` – задає колір тексту (у цьому випадку червоний) на сторінці.

Особливості виведення тексту браузером

Браузер перетворює текст HTML-документа під час його виведення на екран, тобто ігнорує зайві пропуски, символи табуляції, символи кінця рядка, форматує текст відповідно до використаних тегів. Проте іноді виникає потреба у тому, щоб помістити в документ відформатований текст, для якого браузер повинен зберегти всі пропуски, навіть якщо кілька пропусків розміщені один за одним, знаки переносу на інший рядок, табуляції та інші символи форматування. Для цього використовують тег `<PRE> Текст </PRE>`.

Теги форматування тексту

Текст у HTML-документах форматують за допомогою парних тегів:

` текст ` - напівжирний шрифт тексту;

`<I> текст </I>` - шрифт-курсив;

`_{текст}` - нижній індекс;

`^{текст}` - верхній індекс;

`<BIG> текст </BIG>` - великий шрифт;

`<SMALL> текст </SMALL>` - малий шрифт;

` текст ` - виділений курсивом текст (те саме, що тег I);

` <I> текст </I> ` - жирний курсив – цей приклад демонструє застосування принципу

вкладення тегів;

Значення параметрів шрифту FONT

Щоб задати назву конкретного шрифту, його розмір і колір, використовують парний тег `FONT` з параметрами:

`FACE` – тип шрифту;

`SIZE` – розмір шрифту;

`COLOR` – колір шрифту;

Наприклад.

` текст `

Якщо на ПК клієнта встановлено шрифт Monotype Corsiva, то він буде застосований до певного тексту, якщо цей шрифт відсутній – браузер застосує шрифт Verdana, далі – Courier, інакше – деякий стандартний шрифт, наприклад Times New Roman.

Розміри символів шрифту можуть бути від 1 до 7. Розмір 7 є найбільшим. Число 2 як значення параметра `SIZE` означає другий розмір шрифту, число +2 означає, що розмір шрифту має бути на дві одиниці більший, ніж стандартний, тобто п'ятий, число -2 означатиме перший розмір шрифту – на дві одиниці менший, ніж стандартний (стандартний – шрифт 3). Колір тексту буде зелений.

Імена основних кольорів мовою HTML: black – чорний, green – зелений, navy – темно-синій, teal – бірюзовий, silver – срібний, lime – яскраво-зелений, blue – синій, aqua – блакитний, magenta – малиновий, olive – темно-зелений, purple – бузковий, gray – темно-сірий, red – червоний, yellow – жовтий, fuchsia – рожевий, white – білий.

Колір можна задавати шістнадцятковими кодами, особливо відтінки в графічних редакторах прийнято задавати шістнадцятковими кодами, один із відтінків сірого кольору має код #ff7800.